

BOARD

Published weekly by "Our Voices"
Publishing Co., 1255 Queen St. W.,
Toronto, L.E. 6-2135. — Printed by
Litera Printing Co., Toronto.
Subscription: Canada \$ 4.00, all
other Countries: \$ 6.00

NAŠE HLASY

INDEPENDENT CZECHOSLOVAK WEEKLY

NEZÁVISLÝ ČESKOSLOVENSKÝ TYDENÍK

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT,
OTTAWA, AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH.

JULY 31, 1965.

No. 29 (425) Vol. XI.

OTÁZKY KOLEM VIETNAMU

Ferdinand Peroutka

Demokracie, mimo jiné, je zá-
vazek vlády vyrovnat se rozumu-
vě s argumenty opozice, také s
tím, co je méně než argument,
ale obyčejně silnější, s náladami.
Velmi rozšířená nálada bývá, aby
vláda učinila život lehčím a poli-
tiku jednodušší, než jsou.

Amerika důsledně pokračuje
v demokracii, dokonce, jak se
zdá, v posledních letech, její cíle-
vědomě rozvíjí. Vláda tu vysta-
puje svou politiku nejen úsudku
parlamentu, nýbrž i úsudku schů-
zi. Americká intervence ve Viet-
namu je jistě choulostivé thema,
ale vláda je právě ochotná předlo-
žit veřejně debatě, která, pro-
středkem televize a radia, měla
tolik posluchačů jako velká spor-
tovní událost. Pokud lze odhad-
nout, lid, voličstvo stojí za vládou
ve vietnamském podniku, ale
vláda jde debatovat také s inte-
lektuály už hotovými nebo teprve
začínajícími, s univerzitními pro-
fesyory a studenty. Zástupci vlády
jeli se vystavit drsné debatě v u-
niversitním prostředí, kde, ve
všech zemích, po posledních pět
set let studentstvo bylo bouřlivý
a neuctivý živel. Zahraniční mi-
nistr a univerzitní profesori se
počastovali nevlídnými slovy.
Vláda by to nemusila brát na se-
be, ale bere.

Pokud psychologický odhad
něco praví, nyníější americký pre-
sident Johnson mohl by být zá-
rukou, že pod jeho vedením A-
merika se lehkomyšlně nepustí do
bojového zahraničního podniku.
Celá jeho minulost ho vychovála
k něčemu jinému. Svůj dospělý
život prožil jako vůdce své stra-
ny v senátu, kde jeho úkolem po
lata bylo hledat a nalézat vět-
šinu pro demokratickou stranu a
pro zájmy státu. To znamená, že
vyrostl v ovzduší vyjednávání a
kompromisu. Má všechny opatr-
né a skeptické zvyky praktického
politika. Mimo to zřejmě touží,
aby ho lidé měli rádi a aby s ním
souhlasili. Dalo by se očekávat,
že vždy ze dvou cest volí tu snaž-
ší a klidnější. Přes to stojí pevně
za politikou americké intervence
ve Vietnamu, i když to vyvolává
zuřivost u nepřátel, časté pochy-
by u přátel a jakousi bouří v ame-
rickém univerzitním světě. Zbý-
vá jediné vysvětlení: že to po-
kládá za naprosto nezbytné.

President Johnson zdědil hlav-
ní zásady zahraniční politiky po
svých předchůdcích, kteří je vy-
vodili z americké tradice a ze
zkušenosti let třicátých, kdy cesta
do druhé světové války byla
dlážděna mirumilovnými, ale bez-
mocnými odhodláními, a kdy
spousta dobromyslných lidí ne-
věděla, o čem jde. Americké chování
v zahraniční politice může být
prostě charakterisováno jako sna-
ha vytvořit a udržet mezinárodní
právo. Není to špatná snaha, ale
má své konkrétní detaily: vynu-
covat respekt k smlouvám, chrá-
nit toho, kdo se neprovinil ničím
více než přirozenou slabostí, pro-
ti útoku toho, kdo je přirozeně
silnější svým množstvím nebo
svou armádou, usilovat o udržení,
třeba i rozšíření demokracie, ono-
ho systému, v němž lid spoluroz-
hoduje o zahraniční politice a ne-
přenechává ji cele jedné dogma-
tické skupině. To, věří Amerika,
je její politika, a je třeba zkou-
mání bez zlé vůle a bez nepozor-
nosti, aby se zjistilo, zda tomu
tak je či není.

Výsoco vážený americký noví-
nář, který může být téměř poklá-
dán za vůdce domácí opozice pro-
ti nyníější americké politice ve
Vietnamu, napsal pozoruhodný
článek. Jeho obsahem je výzva,
aby určité reality byly uznány a
návrh, aby svět byl rozdělen na
pásmo. Každé velmocí, podle to-
hoto článku, by mělo být přizná-

no určité právo vlivu, ve kterém
více méně zařídí věci po svém.
Jestliže více, nedá se nic dělat.
Malé státy ovšem nebudou mít
žádné pásmo vlivu. Jejich obyva-
telstvo, podle tohoto plánu, nebu-
de národ s plným právem na se-
beurčení, budou to prostě lidé,
kteří obývají jedno pásmo cizího
vlivu. Vysocevážený novinář mů-
že ovšem říci, že to tak nemyslí,
a že právo na sebeurčení uznává.
Ponevadž však žádné právo bez
určité moci se dlouho nadržuje, po-
něvadž jde o malé, kteří jsou po-
staveni vedle velkého, o pokojné,
kteří žijí ve stínu bojovného, a
ponevadž teorie pásem by zabrá-
nila každému jinému, aby jim po-
mohl, je dosti zřejmé, že, pokud
se zmíněného článku týká, právo
na sebeurčení je tu napsáno do
oblač. Avšak není pochyby, že
teorie pásem má své svody pro
určitý druh mysli, které se poklá-
dají za realistické. Amerika, jak
známo neintervenuje jen ve Viet-
namu, nýbrž nyní také v Domi-
nikánské republice. Jak článek
nadhazuje, bylo by to uznání za
oprávněnou intervenci, kdy the-
orie pásem byla přijata, neboť ne-
může být pochyby, že Dominika
patří do americké sféry. Za to by
Amerika opustila Vietnam, který
patří do čínské sféry, a ve světě
by bylo více klidu.

Nelze přehlédnout, že článek je
založen na určité resignaci, na ú-
navě ze zmatků a stálých nebez-
pečí ve světě, který není rozdě-
len na dobře ohraničená pásma
vlivu. Některé ohnivé otázky, kte-
ré dlouho vzušovaly lidi a pro
které, jak bylo řečeno " lidé ne-
mohou spát", se tu objevují ve
stavu vystředlosti. Místo toho je
tu vidina klidu, který by se sne-
l na svět, pěkně roztělený podle
velmocenské sféry vlivu. Není to
ovšem nová, nýbrž velmi stará
teorie, někteří králi a císaři na
ni přisahali, a byla už v historii
vyzkoušená.

Otázka je, zda rozdělení světa
na sféry vlivu je schopno vyčistit,
co nic jiného vyléčit nemohlo, a
zda protivník určitého charakteru
může být usmírněn sferami. Od-
pověď, vycházející ze zkušenosti,
není povzbuzující. Po druhé svět-
ové válce byla sovětskému Rus-
ku stědře přiznána rozsáhlá sfé-
ra vlivu, obsahující prakticky
střední a východní Evropu. So-
větské Rusko, theoretisovalo se
tehdy, má právo žádat, aby na
tomto území existovaly jen vlády
jemu přátelské. Mimochoodem ře-
čeno, žádné množství přátelství
nepomohlo těmto zemím. Rusko
si je podrobilo a přetvořilo je k
svému obrazu, kdy se mu zachtě-
lo. Západní demokracie někdy až
trpěly výčitkami svědomí za to,
jak velice uznávaly sféru vlivu.
Když roku 1953 obyvatelstvo vý-
chodního Německa, trýzněno chu-
dým a bezprávným životem, po-
vstalo protikomunistické vládě a
proti sovětským okupantům, když
roku 1956 Rudá armáda vtrhla do
Maďarska, aby znovu, po druhé si
podrobila tuto zemi, západní de-
mokracie se ani nepohnuly, a je-
jich státníci jen četli telegramy o
tom, co se děje. Sféry vlivu tedy
prakticky z politické nutnosti,
vždy existovaly. Ale, jestliže se
nemýlíme, vážený americký noví-
nář nyní navrhuje, aby z pásem
a sfér byl učiněn účtuhodný a spá-
sonosný směr lidského smýšlení.
Pohledně tedy jaká spása vzešla
z toho, že sovětské Rusko dostalo
své sféry a pásma. Shledáváme,
že žádná. Každý ví, že přes to
světová válka několikrát musila
být pokládána za reálnou možnost.
Neboť, dostavši své pásmo a ovlá-
dávaje je pevně, Rusko na příklad
začalo dopravovat své atomické

Pokračování na str. 2

DILEMMA SOVĚTSKÉ POLITIKY

V mezinárodní politice je ne-
vlídné klima, a stále nevlídnější.
Čína jako by už vmanévrovala
Moskvu do rohu, a s ní i vyhlídky
na mírovější vztahy sovětské sfé-
ry se západem. Sovětský svaz ja-
ko by zjišťoval, že obojížlivná po-
litika má vlastnosti Záhořova lo-
že, že nelze dlouho tak mluvit k
Asiatům, Afričanům a radikálům,
a jinak k Atlantik. Oficiální pro-
hlášení vydané nedávno Tassem
jako by oznamovalo návrat k pl-
né, ničím nerozmělněné studené
válce. President Johnson řekl na
začátku května, že Spojené státy
hodlají i nadále usilovat o shodu
se Sovětským svazem. Sovětské
prohlášení nyní odpovídá, že ta-
ková shoda je vyloučená, pokud
americká vláda pokračuje v tom,
čemu Moskva říká agrese ve Viet-
namu a vměšování v Dominiká-
nské republice, a říká to též Mos-
kva, která zatím podporuje Ho-
čiminy útoky na Jižní Vietnam
a jejíž přívrženci v Dominikáns-
ké revoluci usilovali o mocen-
skou posíci v zemi. Ještě před ně-
kolika měsíci se zdálo, že presi-
dent Johnson se osobně sejde se
sovětským vůdcem. Nyní a snad na
dlouhou dobu tato možnost zmi-
zela z politické mapy. Podle pro-
hlášení Tassu nelze zmírnit svě-
tové napětí a uvažovat o shodě,
když současně Spojené státy za-
čínají ozbrojené konflikty na růz-
ných místech světa, dopouštějí
se agrese a zasahují do vnitřních
věcí nezávislých zemí - a i toto
říká ona Moskva, která nijak a
ničím se nepokusila přimět sever-
ní Vietnam, aby alespoň uvažo-
val o celé řadě návrhů na přímě-
ří, s nimiž přišel Washington.

Má to jistě všechny znaky stu-
dené války. Zrcadlí se v tom i ne-
mohoucnost Moskvy stále víc se-
šněrované svérací kazajkou čín-
ského radikalismu. Sovětské ve-
dení jako by se stále víc rozhod-
ovalo, že musí riskovat koexisten-
ci, aby v lesku čínské revoluč-
nosti nepobledla sovětská pres-
tíž ve světě a s ní i mocenská po-
sice Sovětského svazu. Jako by se
Moskva chtěla dát s Čínou do zá-
vodu o prvenství v tom, kdo spí-
še a schopněji posune svět na
onu kritickou hranici mezi stis-
něným mírem a otevřenou vál-
kou. Stíny padesátých let jako by
prostupovaly léta šedesátá, těží
a tmaví.

Otázka je několik: Jestli tvář,
kterou Moskva nyní nastavuje
světu, není jen grimasa. Pokud
není, jestli je Sovětský svaz je-
ště schopen přijmout a strávit
každou politiku svého režimu. A
konečně, zda ostatní části sově-
tské sféry stále nemohou jinak než
jít krůček za krůčkem po sově-
tské stopě.

Mnoho věci ukazuje, že sově-
tská grimasa radikalismu, dříve
snad jen strojená, mohla by se
změnit ve skutečné rysy sově-
tské politiky. Hospodářsky, so-
ciálně i psychologicky Sovětský
svaz by potřeboval koexistenci
se západem, aby mohl pokračovat
ve svém národním růstu. Ale po-
liticky cítí potřebu být stále ja-
kousi avantgardou světové revo-
luce, alespoň předstírat revoluční
zanícení, i když se mu zadirá do
národní kůže. A revoluční zani-
cení, skutečně stejně jako před-
stírané, se projevuje vždycky stej-
ně - útočnými slovy a útočnými
činy proti západu, z nichž každý
má své důsledky: uzavírá cesty
k dorozumění, prohlašuje předěl
mezi západem a sovětskou sférou.

Daleko složitější je otázka
vnitřní schopnosti Sovětského
svazu smířit se touto situací, při-
jmout v podstatě nejen čínskou
linku, ale tím také jen druhé, po-
dřadné místo ve stínu čínského ra-
dikalismu a navíc za to platit
národními hodnotami. Konec kon-
ců, kdyby se Sovětsky orientované

frakce dominikánských komunistů
podařilo získat v zemi moc a zmé-
nit ji v Kubu, Sovětský svaz by
musel opět přijít s bohatou pomo-
cí - nebo vzdát posice Číně.

Ale to není jen otázka, jestli
sovětská vláda má ještě dosti sil,
aby udržela své lidi v disciplino-
vaném zástupu - je natolik dikta-
turou, aby je měla. Daleko víc
jde o to, jak dlouho bude moci
taková existovat, než se sama opět
vnitřně rozdělí na ty, kdo budou
chtít pokračovat v klidu v národ-
ně zdravých reformách a na jiné
s jinými cíli. Tady je dnes snad
nejzávažnější dilemma, jaké kdy so-
větská politika měla: má-li poli-
tický kalkulovaný mezinárodní
radikalismus násilně zvrátit směr
vnitřního vývoje sovětské spo-
lečnosti k vyššímu stupni civili-
sace, nebo zda má pokračovat
transformace sovětské společnos-
ti jak začala zejména koncem let
padesátých a jak se přenesla do
zahraniční politiky po kubánské
krisi roku dvaadesátého.

A pak ta poslední otázka, kte-
rá jde rovnou domů: Jestli sově-
tský zahraniční radikalismus opět
uzavírá šterbiny, jimiž začal do
střední a východní Evropy prosa-
kovat národní zájem a vedl poli-
tiku jednotlivých režimů k větší
individualitě. Jestli slovy, sově-
tská sféra se opět stává sevřeným
blokem a místa pro nezávislejší
politiku ubývá. Z celkové mezi-
národní perspektivy toto se jeví
jako možný důsledek dnešního vý-
voje - rostoucí zahraniční radika-
lismus Moskvy, by mohl vést ke
konsolidaci sovětské moci ve
střední a východní Evropě. Ale
skutečná odpověď je přímo v je-
dnotlivých zemích. Zatím co So-
větský Tass oznamuje, že o spo-
lupráci se Spojenými státy nelze
v tuto chvíli ani uvažovat, rumun-
ské vládní delegace obchodní i ji-
né se tiše snaží navazovat nové a
nové nitky styků. Právě v okam-
žiku, kdy prohlášení Tassu šlo do
tisku, americké ministerstvo ob-
chodu schválilo rumunský nákup
technických dat, materiálu a za-
řízení při moderní chemický pro-
jekt v hodnotě téměř sedmi mi-
lionů dolarů. Je pravda, že ru-
munské snahy uvolnit závislost
země na Sovětském svazu nará-
žejí na politické překážky: i když
americká vláda schválila rumun-
ský nákup dvou moderních gumá-
ren, rumunští nakupci je nemohou
dostát. Obrovský gumárenský po-
dnik Spojených států Goodyear
odmítl prodat z politických dů-
vodů, i když tím ztrácel zisk. Ale
Rumuni zkoušejí jinde, u jiných
amerických firem stejně jako v zá-
padní Evropě. Zřejmě i dnes od-
mítají návrat do situace, kdy
každý pohyb země byl kontrolo-
ván z Moskvy, a není vyloučeno,
že jejich úsilí poroste tím víc, čím
větší bude nebezpečí, že by se so-
větská sféra krok za krokem mě-
la přesunovat na asijskou stranu
světové politiky. A není vylou-
čeno, že i jiné země v západní čá-
sti sovětské sféry budou muset
dříve nebo později skončit svou
vlastní obojížlivnou politiku a
rozhodovat se, kam vlastně pa-
dří.

BOLO MU JEDNO

Sú příběhy z dnešného sociali-
stického Československa, ktoré
sa čítajú ako román z carského
Ruska. Jeden z nich uverejnila
bratislavská Pravda 26. mája:

"Neskor v noci nim zatrmácal
príslušník Verejnej bezpečnosti.
Bola to jeho siedma noc na jed-
nej z lavičiek bratislavskej hlav-
nej stanice. Človeče, čo to máte
s nouhou?

Bolo mu jedno kam ho povedú.
Opuchnutá, zčervenalá noha bo-
lela, ale i to mu bolo jedno. Pred
týždňom sa vrátil z brigády, mal

SVĚDECTVÍ MIADÝCH

Letošní týden Shromáždění
porobených národů vyvrcholil
ve Washingtonu obědem pořá-
daným v National Press Club za
účasti členů Kongresu a mnoha
významných osobností. Vyzna-
menání ACENU byla udělena
republikánskému zástupci v Kon-
gresu G. R. Fordovi a demokra-
tovi D. J. Floodovi. Posmrtné
pocty se dostalo Edwardu R.
Murrow. Jedním z hlavních ře-
čníků byla slečna Monika Fili-
drová, která koncem minulého
roku se svou matkou požádala o
asyl v Rakousku, kam zajela z
Československa s autobusovou
vypravou. Námětem její řeči byl
stav mládeže v Československu.
Tato řečnice byla nad jiné povol-
aná, protože jako středoškolská
profesorka dobře zná smýšlení
mládeže. Vyučovala až do konce
loňského roku ruštině a češtině
na dvanáctiletce v Ústí nad La-
bem. Z její řeči uvádíme násle-
dující: "Typický případ je způ-
sob s nímž režim řeší tak zvané
spontánní demonstrace. Když
jsem byla profesorkou v Ústí
nad Labem, museli jsme se zú-
častnit každoročních oslav bolše-
vičské revoluce. Ředitel si zavo-
lal všechny profesory, dal jim
pokyny co dělat a dal jim úkol
jak zajistit největší možnou ú-
čast žáků. Účast na těchto osla-
vách byla ve skutečnosti povin-
ná, a jenom malokterí riskovali
nebezpečí ignorovat celou zále-
žitost. Pamatuji se, že moji žá-
ci se často pokusili se nezúčast-
nit těchto manifestací tím, že
předstírali nemoc, ale pak mu-
seli odůvodnit svou neúčast lé-
kařským vysvědčením...."

Mezi československou mláde-
ží je velká touha cestovat, po-
znat víc Západ, číst knihy zápa-
dních autorů a vidět jejich diva-
delní hry. Mladí lidé jsou unave-
něni stereotypními, ořepanými
formami umění sponzorovaného
režimem. Jestliže českosloven-
ský autor přijde s něčím, co jen tro-
chu nekomformistické z režimem,
stává se okamžitě u mládeže ve-
lmi populární.

Pravděpodobně nejtožněbně-
jší přání československého chla-
pce nebo děvčete je vidět cizí ze-
mě. Protiví s jím režimem na-
řízené omezování cestování a ří-
kají: "Jestliže kapitalismus je tak
špatný, proč nás nenechají,
abychom to viděli na vlastní
oči...."

Moji kolegové ve škole, ste-
jně jako moji ostatní přátelé, mi
často řekli jak byli unaveni ne-
konečným vychloubáním režimu.
"Jak můžeme těm lidem věřit",
pravil mi jeden z nich. "Čteme
v novinách, že výrobní plány byly
splněny, potom jdeme do obcho-
du a zkoušíme koupit to či ono
a dostane se nám odpověď, že to
prostě není. Totéž platí o po-
travinách. Kolektivní hospoda-
ření pracuje na papíře přímo bá-
ječně, ale když jdete na trh, po-
znáte, že tam nemají mnohé vě-
ci, které právě potřebujete...."

Mladí lidé v Československu,
jako snad mládež kdekoli, ch-
tější věci, které jim režim nemůže
nebo nechce dát. Tatáž marxi-
stická ideologie, která ještě před
nedávnem měla některé nadšené
obhájce mezi mladými českoslo-
venskými intelektuály, se potká-
vá dnes u mladých mužů a žen
s pohrdlivým pokrčením ramen,
nebo při nejlepším se zívnutím.

Tím, že se snaží potlačit indi-
vidualitu, tím že nabízí usměr-
ňování a nudu namísto nových
pohledů, tím vším komunismus
hanebně prohrál u nyníější mla-
dší generace v Československu."

úraz a poslali ho domov. Domov!
V jeho dome boli cudzí - ukázali
mu výmer od ONV. Mal tam izbu.
Vyťahol kľúč, ale dvier ne-
bolo. Miesto ktosi zamuroval. A
v izbe bol nábytok, šatstvo, obra-
zy, doklady. Vyťakal sa z vlast-
ného domu ako zmyslov pozba-
vený. Prespal na stanici a ráno
utekal na národný výbor. Vraj sa
im stratil z evidencie."

Kultúrny život.

**A VAŠE PŘEDPLATNÉ
DOSUD NEDOŠLO**

OTÁZKY KOLEM VIETNAMU

Pokračování ze str. 1

zbraně pět tisíc mil daleko, na Kubu, do nepochybného amerického pásma.

Tu vynořuje se otázka, na níž v demokratických zemích musí si odpovědět vláda i oposice, berou-li život vážně. Otázka zní: existuje idea světové revoluce? A jestliže existuje a některé státy podle ní myslí a jednají, je možno ji uspokojit sferami a pásmy vlivu? Je světová revoluce schopná vidět konec v něčem jiném než v světové revoluci? Sovětské Rusko dostalo po válce mnohá pásma vlivu, velmi nemilosrdného vlivu, jak musíme říci. Bylo proto více klidu ve světě?

Amerika vede válku ve Vietnamu, a je čím dále tím zřejmější, že je to dosti velká válka, která se může změnit ve válku ještě větší. Oposice správně vidí rizika. Znepokojená tím, hledá východisko a pronáší slovo "vyjednávání" s takovým zánícením, jako se pronášejí velká hesla, která hýbají dějinami. Sotva lze podezírat, že by americká vláda si nebyla vědoma rizika. Její chování je vysvětlitelné jen tím, že je si vědoma také rizika, které by povstalo, kdyby jednala jinak. Nepochybně se jí musí zdát, že její kritické toto druhé riziko ignoruje. A pravděpodobně se jí také musí zdát, že kritické žádají více klidu a pokoje, než je v této periodě na světě.

"Vyjednávání" je ideál kritiků, mezinárodních komentátorů, neutrální, generálního sekretáře Spojených národů, de Gaulle a nepochybně, také americké vlády. Je třeba značné nepozornosti, aby se vidělo, že Amerika za kulizami vyjednává, kde se toho ukaže možnost, a že cílem jejího boje je připravit slušné podmínky vyjednávání. Ale není možno vyjednávat s vesmírem, nýbrž vždy jen s konkrétním odpůrcem. Tento konkrétní odpůrce, severní Vietnam a Čína, zatím se vyjednávání posmívá. Vyjednávání s Ruskem, s generálním sekretářem Spojených národů, třeba s de Gaullem to nemůže nahradit. Zkouška na kritiky by přišla tehdy,

konkrétní odpůrce žádal kapitulaci. Je možno, že by ji žádal?

Kritikové mluví o vyjednávání, jakoby to byla absolutní hodnota, platná pro všechny případy a povýšená nad všechny pochybnosti. Pohled do nedávné minulosti ukáže, že tomu tak není. Jestliže kdo by si přinesl domů vyjednaný mír, byl to britský ministerský předseda Chamberlain v roce 1938. Po vyjednávání, nad něž už nemohlo být důkladnější, dostal od Hitlera písemné ujištění, že mír bude trvat "po dobu naší generace". Za pouhých deset měsíců Britové shledali, jakou nicotnost si to uložili mezi státní dokumenty. Jaká se tehdy stala chyba? Stala se ta chyba, že Angličané podepsali ujednání s Hitlerem, ale nestarali se o jeho ideologii. Patrně poučená tím, americká vláda nepochybně se dnes ptá: jaká je ideologie odpůrce? Je jeho charakter takový, že při jednání s ním není třeba záruk?

Je možno odhadnout otázky, jež si americká vláda klade. Jaký je charakter této periody? Uklidnil se již, nebo ještě trvá zuřivý boj o moc, jenž začal před třiceti lety? Kdyby Číně bylo doboj to konec nebo začátek? Když Hitlerovi bylo dovoleno zmocnit se Rakouska, byl to konec nebo začátek? Kdyby gurrila, podporovaná zvenčí, zde měla úspěch, kolik dětí by měla ve světě? Pohled na vývoj evropského komunismu je uklidňující. Ale nepřestěhovala se původní útočnost komunismu do Číny, která je v jiném, primitivnějším stadiu vývoje než Rusko? Co třeba očekávat, jestliže charakter původního komunismu se spojí se snem nadvlády nad Asií? Není to výbušná sloučenina? Jaká je čínská ideologie? Je nakloněná trvalému ko-promisu? Lenin měl plán vzbouřit koloniální národy a obkličít tak demokracie. Byl tento plán uložen do archivu komunismu nebo ožil v Číně, a konečným cílem je obkličít bílou rasu bilionovými barevnými množstvím? To jsou ty otázky.

MOHOU do toho (trochu) mluvit!

Winnipeg, Manitoba

"Mohu do toho mluvit?" byl název populárního pořadu brněnské televize. Populárního u posluchačů a tedy zákonitě velmi nepopulárního režimu, který nakonec pořad ukončil. Stranické orgány a stalinisté, kterým byl program jako šitý na tělo, vytýkali redaktoru Křivánkovi, že pořad nezvládl a "vybočoval z přípustných mezí".

Pořad však byl tak oblíben, že vedení KSČ nakonec přece jen ustoupilo. Večerní Praha oznámila 27. dubna, že "vedení Čs. televize se zabývalo ne právě utěšeným stavem naší televizní publicistiky, zvláště té její části, která se zabývá závažnými problémy současnosti. Proto rozhodlo, že červnem počínaje bude obnoven populární brněnský pořad Mohu do toho mluvit?, který nyní povedou dva komentátoři, jedním z nich zůstane J. Křivánek. Zahajovací večer Mohu do toho mluvit? se bude zabývat změnami v našem školství, další pořad uvidíme v září a potom každé dva měsíce."

Politika "ventilu", kterou dnes sleduje KSČ, by nemohla být očividnější: redaktor Křivánek bude nyní pod dohledem svého zřejmě "prokádrovaného" spolupracovníka, jehož jméno dosud nebylo oznámeno a medicína svobodnější kritiky se bude dávat po lžích jednou každé dva měsíce! Režim se zřejmě obává, aby se pacienti nestali na léku příliš závislí. FEC

ČESKOSLOVENŠTÍ POSLANCI HLASOVALI

V československém Národním shromáždění došlo minulý měsíc k neuvěřitelné události: českoslovenští poslanci opravdu hlasovali - a hlasovali "nejednomyslně". Jednalo se o otázku za-

chování poslanecké imunity před zatčením a stíháním. 117 poslanců hlasovalo pro zachování imunity a 87 poslanců hlasovalo proti.

PŘEHLEDKA ZTRACENÉHO ČASU

"Patřím mezi ty, jimž Státní banka slíbila přidělení dinárů na cestu do Jugoslávie. S tímto příslibem zajdete do Turisty na Václavském náměstí, zařadíte se do fronty číslo 1, u prvního okénka. Máte-li štěstí do dvou hodin se dostanete k přepážce, kde vám vydají dotazník. S tím potom stojíte přibližně stejnou dobu ve frontě č. 2, směřující ke stejné přepážce, ale k jiné úřednici, která od vás dotazník vezme a pošle vás do menší fronty č. 3; tam zaplatíte kolek a s potvrzením jdete opět do fronty č. 2, kde potvrzení odevzdáte. Touto procedurou lze projít za 4 hodiny. Úřednice vás poučí, že deset dnů před odjezdem dostanete vyřízené cestovní doklady. Chodím i s ostatními postiženými od tohoto desátého dne před svým odjezdem dosud bez výsledku, ačkoliv mnohým již termín dávno prošel, do fronty č. 1, kde vyčkáváme dvě až pět třetí hodiny jen proto, aby nám u okénka bylo řečeno, že naše doklady dosud nejsou vyřízeny."

"LIT. NOVINY", 19.6.1965.

S VIOLOU DO EXILU

Překážkový běh, který režim umně zorganizoval pro všechny zájemce o výlet za hranice, je zřejmě velice obtížný, přesto nejsou překážky dosud dost vysoké a - jak napsal slovenský Předvoj 17. června - "Kto chce, cestíku si najde". Pražský rozhlas oznámil 30. června, že "z Německé spolkové republiky se dnes vrátí Brněnská státní filharmonie, laureát ceny Klementa Gottwalda. Učinkovala v Göttingen a na hudebních slavnostech v Bad Hersfeldu. Poprvé v desetileté historii zahraničních zájezdů filharmonie opustil její člen nezákonně ČSR. V Západním Německu zůstal 24letý violista Petr Polívka i s hudebním nástrojem v ceně 8.000 Kčs, který je majetkem filharmonie." Čs. rozhlas, kritizovaný občas ústředním výborem strany, je zřejmě kritizován neprávem a dodnes ho neopustil jeho dar zlomyslné formulace. - FEC.

ČESKÁ ČITANKA

Rada Svobodného Československa právě vydala novou čitanku pro děti, kterou sestavila z tvorby českých autorů Jarmila Uhlířová. Kniha, která má přes tři sta stránek se jistě stane významnou pomůckou k učení české řeči. Tato čitanka nesporně patří mezi nejzajímavější knihy, které v cizině vyšly.

Cena čitanky včetně poštovného a obalu je \$6.60 a lze ji objednat u Rady Svobodného Československa, 2051 Park Road, N. W., Washington, D. C., 20010.

KAM ZMIZELO OBILÍ?

Senátor Williams ze státu Delaware upozornil právě před dvěma lety, že z celkového množství 40 milionů bushů obilí (krmiva) dodaných USA Rakousku za snížené ceny v rámci hospodářské pomoci bylo 24 milionů bushů nezákonně dodáno jinam. Část dokonce se dostala i do komunistických zemí. Vzhledem k této poslední okolnosti přinesly "Naše Hlasy" o tom svého času malou zprávu. Letošního roku mohl zmíněný senátor už podat přesnou zprávu, kam ono obilí zmizelo. Jeho report v senátu z 26. června byl založen na dvou člancích z listu "The Wall Street Journal" ze 16. a 17. června tohoto roku. Celkem bylo podáno 23 žalob proti osobám, a společně s nimi měly podíl na zasaňování obilí téměř v hodnotě 14 milionů dolarů. Vedle toho vláda USA ztratila těmito ilegálními transakcemi další 3 miliony dolarů. V aféře jsou zapleteny i kontinentální firmy. Část této nezákonné dodávky obilí z USA se dostala i do Československa, které rádo zaplatilo za obilí i vysoké ceny na "černém" trhu.

VŠEOBDOBROVÁ KONFERENCE V PRAZE

Arno Hais

Revoluční odborové hnutí / ROH / svolalo na dny 20. a 21. května 1965 celostátní všeobdobrovou konferenci, aby vytýčila úkoly odborů v nové soustavě hospodářské. Na konferenci pozvali 1523 delegátů, po výtece funkcionářů ze závodů, aby si přezkoušeli skutečné mínění na pracovištích. Ke slovu se však dostalo jen 42 delegátů, kteří v diskusi neřekli nic nového, jelikož se zabývali hlavně činností ve svých závodech. Je dnes už málo odborových funkcionářů schopných samostatně myslet v širších koncepcích. Většina si zvykla, že za ně myslí "vůdce". Proto jsme se nedozvěděli, jaké mínění mají dělníci o reformách, které komunisté v továrnách připravují, resp. provádějí.

Také hlavní referent, místopředseda ÚRO, M. Pastýřik, přes všechnu obsáhlou svého referátu se zdržoval, aby řekl něco podstatného. Co také měl říci, když "vyházel" z lednové resoluce ústředního výboru KSČ o odborech a nesměl se od ní odchýlit, i kdyby to jako jeden z vedoucích funkcionářů odborů považoval za nutné. Přečteme-li si jeho referát a debatu k němu, jakož i usnesení této konference, zjistíme, že bylo bytelné ji svolávat. Všecko bylo už napřed řečeno ústředním výborem KSČ a když to řekla "strana", pak je to v zájmu pracujících a nedá se tomu oponovat.

ÚRO na základě resoluce ÚV KSČ o odborech vytýčuje programové cíle - vykládal místopředseda ÚRO. Prvním z těchto cílů je spolupráce odborů při zavádění zdokonalené soustavy řízení hospodářství.

Druhým cílem je podstatné zvýšení kvalifikace pracujících. Jako třetí cíl vytýčuje ÚRO plánovitě zkracování doby: až na 42 hodin týdně, v hornictví na 40 hodin a postupný přechod na pětidenní pracovní týden. Za čtvrté má ROH všestranně pomáhat k vytváření lepších pracujících a podmínek zaměstnaných žen. Za páté zlepšovat pracovní prostředí a ochranu zdraví při práci, lépe pečovat o využití volného času, dále rozvíjet rekreaci a oddech po práci, jakož i zkvalitňovat dopravu do zaměstnání.

To všecko jsou jistě požadavky s kterými možno souhlasit. Zkonfrontujeme-li je však s úkoly, které z toho vyplývají pro odborové organizace - jak je vytýčil referent - máme obavy, že o nich mluvil jen k osálení těch, pro něž jsou určeny. Referent Pastýřik totiž v další části svého referátu se zmohl jen na to, aby odborové funkcionáře vyzval k úzké součinnosti s hospodářskými orgány. Je naší úlohou - volal do shromáždění - podporovat autoritu vedoucích a pomáhat jim. To není nic nového. Už od první pětiletky jsou odborové orgány jen přívěskem vedení závodu. Nikdy nebyly jeho partnerem, který by mluvil za dělníky a hájil jejich zájmy, když je komunističtí ředitelé - a to velmi často - porušovali. Ještě v září 1964 na plenární schůzi ÚRO předseda F. Zupka ostře kritisoval názory některých hospodářských pracovníků, že zvýšení pravomoci vedoucích podniků si představují jen za předpokladu, že úloha odborů v závodech bude omezena a zůžena. A dnes jeho zástupce tyto názory bez námitek akceptuje.

Vysoko vyzdvihl "správnost" názoru ÚV KSČ, že odborové organizace nemůže nahrazovat hospodářského vedoucího a zasahovat do jeho pravomoci - jakoby tento stav byl v ČSSR pravidlem a nikoliv fiktivní výjimkou. Přímou účast dělníků na řízení výroby si místopředseda ÚRO představuje tak, že se přenesou do výrobních výborů a výrobních porad a hlavně pak se projeví v "neformálním" socialistickém soutěžení. To všecko jsou známé věci ještě ze Stalinových dob, kdy stachanovština a socialistické soutěžení byly alfou a omegou tzv. socialistické ekonomiky.

Ve mzdových otázkách se od-

bory oprostí od "formálního" schvalování běžných mzdových záležitostí, zejména výplaty prémie a odměn jednotlivcům. Jejich pravomoc se bude týkat jen zásad mzdové politických opatření a jejich změn.

Velkou úlohu musí odbory sehrát - ovšem jen po boku KSČ! - ve výchově pracujících k větší odpovědnosti a disciplíně, k novému ekonomickému myšlení - pokračoval ve výkladu M. Pastýřik. I tohle není nic nového, nabádání dělníků k větší disciplíně a k tomu, aby mysleli hlavně na výrobu a na sebe a své zdraví, to dělaly odbory od prvé chvíle, kdy se komunisté zmocnili vlády a zavědli svůj hospodářský systém, v němž se dělník stal objektem jejich politiky, nikoliv jejím subjektem, jak pokyřtecky tvrdí. Zkracování pracovní doby se neslibuje poprvé, lepší pracovní a sociální podmínky pro pracující ženy, zlepšování pracovního prostředí a ochrany zdraví při práci a to ostatní, o čem vykládal místopředseda ÚRO - to všecko jsou jen sliby na okraj. Uskutečnění se z nich jen velmi málo a to jen tehdy, projeví-li se někde nátlak ze strany dělníků a k tomu dochází stále řidčeji. Odbory budou přitom hrát jen pasivní úlohu.

Celostátní odborová konference byla toho smutným dokladem. Vedoucího delegace KSČ, J. Hendrycha, uvítali delegáti "nadšeným potleskem" a jeho projev odměnili "dlouhotrvajícím potleskem" - píše Rudé právo 23. května 1965. Návrhová komise předložila návrh o úkolech ROH "vyplývající ze závěrů pléna ÚV KSČ v lednu a dubnu 1965" - a návrh byl "jednomyslně" přijat. Potleskem schválili delegáti dopis, který konference poslala ÚV KSČ. Právě se v něm, že "ROH tak jako v uplynulých dvaceti letech bude věrně podporovat politiku KSČ a usilovat o to, aby ještě lépe plnila své poslání hlavního pomocníka KSČ".

Dříve byly odbory jen prvním pomocníkem KSČ v řadě ostatních masových organizací, dnes jsou hlavním - rozdíl je v tom malý. Odbory byly, jsou a zůstávají i do budoucna pouhým vykonavatelem politiky komunistické strany, mohou jen přikyvovat, přihluhovat, nemohou však dělat to, co je všude ve světě prvním úkolem odborových organizací - nemohou nebojácně hájit zájmy pracujících. A to je to, co jim vytýkáme.

A - TO SU ČECHOSLOVÁCI

Čs. režim obnovil, aspoň na papíru a v najsukromnějším rozsahu, súkromné podnikání. No v praxi z toho nebylo skoro nič. Či by dvadsať rokov komunistickéj výchovy bolo ubilo všetku iniciatívu? Živé slová bratislavského rozhlasu ukazujú, že príčiny budú asi inde: "Aký máte pocit, keď niekde v zahraničí stretnete našich občanov, ako ponúkajú všelico na predaj? Ja sa nazdávam, že nevrhá na nás dobré svetlo, ak sa kdesi na rohu ulice v Budapešti, či vo Varne, Bukurešti alebo Zakopanom postavia v ústraní dajakého obchodu a lákajú domorodcov na prehliadku širokého sortimentu pančuch, okuliarov a dokonca aj topánok a teplákov. Takito tiež turisti škodia dobrému menu našej vlasti. Nie je príjemné počuť: 'A - to sú Čechoslováci!'" - FEC

ÚSPĚCH EXULANTA

Podle zpráv ze soukromých pramenů stala se nedávno vyšlá kniha exulanta profesora dr. Františka Krále nazvaná "Veterinárny a Comparative Dermatology" učební pomůckou na vysokých zemědělských a veterinářských školách v Československu. Profesor Král působil na vysoké škole veterinářské v Brně a odešel do exilu ilegálně v roce 1948, krátce po komunistickém puči. Je dnes považován za jednoho z nejlepších veterinářských odborníků v USA a vyučuje na pensylvánské universitě ve Filadelfii.

F. Hlubuček, tisk. referent.

LADISLAVA SPIDROVÁ

PRAZE

Ti, co Tě milovali, odcházet budou dál
přes všechnu Tvoji krásu - žalovat dějinám.
O Tvé kráse bylo psáno dost:
věže, vznešenost, Karlův most.
O strachu však a pláči v Tvých úzkých uličkách
nikdo nenapsal!
Snad ten pláč není slyšet
nebo se někdo bál?

Jsi krásná a přece odcházejí,
Jsi milá a přece mají strach;
líbujes si v klidu, vznešenosti, v květinách.
Tak rozezvúc se všemi zvony,
tisíce zvony, které v Tobě jsou!
Tak ozvi se už celou svoji nádherou!
Až krysy zmizí ze Tvých krásných zlatých bran,
udělej konec těm strašným dějinám!
Ty však mlčíš - sem tam zazní zvon
a po Tvých uličkách jde strach
Praho! Však těžký bude jednou světa soud
žeš nechala svůj národ
na kolena upadnout!

Autorka je t.č. v uprchlickém táboře Zirndorf v Záp. Německu a má přijet do Kanady koncem srpna 1965 /

LISTY Z VČEREJŠKA

Známy torontský krajan, pan F. S. MEISEL, nám láskavě dovolil otiisknout několik dopisů, které psal jako vedoucí zlínské výpravy do Afriky v roce 1934. Dnes otiiskujeme první dopis...

DOPIS Z NAIROBI

Když se s námi, po našem odletu, rozloučila dvě nás doprovázející letadla, vzpomínal jsem pod dojmem posledních hodin, jak se ten náš Zlin změnil za těch 40 let od založení Batových závodů.

Za mého mládí spojení se světem obstarával jediné poštovní vůz, který jednou denně z Napajedla a jednou z Vyzovic přivážel poštu a cestující. Bylo-li nutno odeslat telegram, musel se vypravit posel do Fryštáku. Zboží přicházelo a se posílalo do Napajedla, co obstarával špediér Brüll a bylo-li nutno odeslat občas vagon "trnek" tak se muselo na Kudlov a Hutečka sehnat 5 "formanů" a jelo se do Napajedla. Pokrok byl, když se v Otrokovicích zřídila zastávka a jednoduchá dřevěná bouda a nemuselo se "na vlak" až o Napajedla. Do Otrokovic se chodilo většinou pěšky, a byla-li nutná větší cesta, tak zapřáhl Honza Malotů konika a jelo se k rychlíku do Napajedla.

Bude to asi též 40 let, co můj otec se poprvé vypravil do Bosny, musel dráhou do Sisaku u Zagrebu a pak lodí do Brodu n/Savou. Cesta trvala 5 dnů a dobromyšlné sousedky domlouvaly matince, jak může pustit muže do tak dalekého světa, z kterého kdožví ještě se vůbec vrátí a dělali ji, statečně, těžké srdce.

Dnes dojíždí 8 vlaků do Zlína, v Otrokovicích (dnes Batovu) neprojíždí ani jeden rychlík, který by nezastavil. Nejmodernější letiště s radiostanicí, zařízením pro přistávání v noci, velkou restaurací, vitu vlastní letadlo z Indie, louchi se s letadly startujícími do Holandska, Anglie, Jugoslávie, Švýcarska a s letadlem "Mys dobré naděje."

Nejsem ještě se svými vzpomínkami hotov a již vidím na obzoru krásný Zagreb a po letu 2h 40 min přistávám na jeho letišti. Celní odbavení trvalo déle a než bylo skončeno, hlásí se přilet dalšího Batova letadla a za krátkou dobu přistává Jankovič s p. Maximovičem. Odpoledne ještě v jásajícím Zlíně a večer reprezentují tři Batova letadla na aerodromu v Zagrebu průbojnost a odhodlanost k dalšímu rozmachu našich závodů.

Když jsem letěl nad Brodem n/S uvědomil jsem si náš pokrok. Tam, kam otec před 40 lety potřeboval 5 dní a noci, urazí syn za necelé čtyři hodiny, a je přesvědčen, že šťastně dosáhne nejjižnějšího cípu jižní zeměkoule. Nemohu proto rozumět, proč se mi tak často klade otázka, proč litáme.

Forejtník dělá svou práci dobře, rychle se orientuje a snaží se dodržet náš cestovní plán. Usmíval se, když se ho v Athénách ptali, zdali on, který mimo kanál neviděl vůbec moře, troufá si pře-

letět moře středozezemské airoplánem a to na místě ně právě nejuzším.

Když v pátek, 4. května v 6 h. ráno přišla meteorologická zpráva, že za Pírausem je počasí příznivé, řekl jsem Forejtníkovi "poletíme", stiskl mi pravici, natočil vrutle a v 6.15 namlířil na Tobruk. Až po Krétu dostával jsem raději zprávy o počasí a síle větrů a pak jsme byli mimo dosah radiostanice, a Forejtník nemohl již přesně korigovat kurs. V 10 hodin uviděl jsem břehy africké a za chvíli ptá se mne F. kde asi by mohl být Tobruk, na kterém jsem již dříve přistával, nevěckal avšak mou odpověď a s úsměvem ukazoval před sebe na bílý kruh s nápisem "TOBRUK" a v 10.20 přistál Forejtník, první čl. letce, který přeletěl po celé šířce středozezemí moře a mímno to neodchýlil se ani o km od vytýčené si trati.

Afrika nás nepřivítala vlídně, poslala nám na pozdrav pískové bouře, F. utekl nad moře, s kterým s e již spřátelila a letěl nad ní až do Alexandrie.

Teď litáme nad Afrikou, sluníčko praží po africku, F. zůstaly z jeho uniformy již jen kalhoty, čepice musela ustoupit tropické helmě a pak v Assouanu jeden Angličan spustil na Sulce arabsky, tak jsme se již přispůsobili podnebí.

Kam přiletíme, hlásí se nám Češi, kteří s pýchou ukazují čl. letadlo, s českým nápisem. Na menších letištích musíme dlouho vysvětlovati, kde vlastně Československo leží, zní jim jméno velmi cize, ve Wadihalla domorodí celník nedovedl jméno naší republiky vůbec napsat, musel jsem mu je slabikovati, když avšak přišel k letadlu a uviděl nápis "BATA" usmál se a řekl, to jste měl říci ihned, že je to tá země, kde je ta velká továrna na obuv. Angličané mají radost, že používáme anglického letadla a my zase z motorů Gibsy, pracují jako hodiny.

V Atbáře jsme již poznali, co jsou to tropické vedra, spali již pod širým nebem a v Khartoum si Sule ulevil "Sakra, aj ten led je tu teplej". Nechali jsme si ušití tropické obleky (Kč 128.- jeden) vyřídili obchodní záležitosti a namířili k rovníku.

V Malakalu přivítali nás již nejčernější černoši, oblečení tak, jak je pánbůh stvořil (obrázky si vyvolejte). Poušt byla vystřídána stepí, supi vyhýbali se letadlu a divoká zvíř (bůvolí, sloni, žirafy, pštrosi) uháněli pod námi, vyděšení hlukem našich motorů.

V letadle horko, i v něm nutno se chránit, před slunečními paprsky helmou, celkem avšak nepociťujeme žádných potíží, jsme svěží, jen údy máme těžké. Oběd jsme škrtili z denního pořadu, nahradili jsme je častým pitím teplého čaje s termosek a výdatnější večeri. Cenkl vysvětluje Michlovi "Mi tak někdo říct ve Zlíně, že nemám obědovat a zde je to fajn."

Juba, poslední stanice před ro-

ČSSR JE ALKOHOLICKOU VELMOCI

Podle Rudého práva z 8.6. není Československo jen "velmocí v oboru loutkového filmu", nýbrž také velmocí ve spotřebě alkoholu. "V rove 1960 jsme byli ve spotřebě lihočin na jedenáctém místě na světě, ve spotřebě vína na sedmém a ve spotřebě piva na třetím. Vloni jsme dosáhli ve spotřebě piva dokonce světového primátu".

Rádi bychom věřili, že tato statistika je stejně spolehlivá jako někdejší statistiky o "výrobě oceli na hlavu", avšak Rudé právo zní tentokrát převědčivě:

"Asi 10 procent obyvatelstva vypije zhruba 50 procent alkoholických nápojů. Toho času máme v ČSSR přibližně 200.000 alkoholiků, 1,5 procent obyvatel. V Praze je 15.000 osob v evidenci pro alkoholických poraden, 95 procent mužů a 5 procent žen. Jelikož rodiny alkoholiků mají průměrně větší počet dětí než rodiny nealkoholických, odhaduje se, že v rodinách alkoholiků žije u nás asi 400.000 dětí. Mezi dětskými pacienty v psychiatrických léčebnách tvoří děti alkoholiků 20-22 procent".

Ochrana dětí před alkoholickým rodičem je "bohužel dosud zpravidla neúčinná. Velmi často chráníme děti tím, že je podle stáří rozešleme do různých dětských domovů, místo toho, aby chom odloučili z rodinného života rodiče-alkoholika. Nebo - co pomůže matce, že se dá rozvést s manželem-alkoholikem, když je i potom nucena žít s ním v jednom bytě? Burejtníky výstrahou nám všem by měl být tragický případ z nedávné doby: matka pěti dětí zaváždila svého muže-alkoholika, když nenalezla u žádné instituce pomoc při řešení svých těžkostí, zaviněných pitím manžela. Matka je ve vězení a pět dětí bylo umístěno v pěti různých institucích".

FEC

STÁLE SE HLEDÁJÍ DÁRCI KRVÉ

vníkem, leží úplně v poušti, slunce pálí, že ani helma nepomůže, nutno se schovávat, po dobu vyřizování celních formalit, pod křídly letadla. Co bude teprve na rovníku? Po hodině letu krajina se mění, poušť zmizela, je nahrazena stepí, na obzoru rysují se obrysy vysokých hor.

V pátek, 11.V. 14.30 přeletěli jsme rovník a přistáli v Entebbe. Jaké však překvapení! Krásné 100 km dlouhé jezero (Viktoria), obklopeno vysokými horami, krásná švýcarská scenerie, příjemné podnebí, žádné vedro, krajina plná vlně. Již přes hodinu jsme letěli nad krásnými, zelenými farmami, pěstujícími kávu, ananas, kokos, banány, upravené silnice, přímo ráj.

A to nebezpečí lvů a tygrů? Bajky. V Kisumu byly jsme pro poškozenou vrtuli nuceni ulehčiti letadlu a odjetí do Nairobi, 480 km vzdáleného, autem. Rádi bychom neztráceli čas a pokračovali v jízdě hned odpoledne a využili noci. Není to nebezpečné? Angličané zde žijící se usmáli. Nebude-li zvěr dráždit, nikoliv. Jeli jsme po silnici, ležící přímo na rovníku, silnice rozmočená, jsme v době deštů, vedoucí uprostřed stepí, slyšeli jsme výti divokou zvěr, viděli často svítit velké oči divokých šelem, viděli přeběhnouti silnici velké zvíře, a více nic.

V 6 h. ráno přijeli jsme do Nairobi. Jen zima nám bylo v noci, ačkoliv jsme měli pláště a deku, jsme 2000 m nad mořem.

A Nairobi, město, ležící na rovníku, krásné, výstavné, uspořádané a čisté, na které by právem mohla být hrdá mnohá země evropská. Obchody moderní, elegantní výklady, naplněné luxusním, většinou anglickým zbožím, obchody kterých snad ani nevidíme v hlavních ulicích Brna neb Olomouce. Ubytování všude dobré, misty až prvotřídní.

Tak vyhlíží ta, našimi lidmi obávaná, rovníková Afrika.

F. S. MEISEL

TĚŽKOSTI TURISTŮ ČESKOSLOVENSKU

Pisatel Zürcher Zeitung pozoroval, že sklepnicí v luxusním hotelu Děvín v Bratislavě se z dlouhé chvíle protahují a živají, protože nemají co dělat. Před rokem ještě bylo často těžké uchvátit stůl v jídelně, vybavené v lidovém stylu stalinské doby, kdežto dnes během týdne je obsazeno pouze několik málo stolů. Zavínily to dvě okolnosti. Přival turistů, který nastal na podzim roku 1963, následkem uvolnění celních předhrad, se teď značně zmenšil. Domaši po značném zvýšení cen v hotelovém průmyslu si nemohou již více dovolit, navštěvovat přepychové hotely, ani při slavnostních příležitostech. I když, obzvláště o weekendech, ještě několik Rakoušanů využije příležitost zajetí si na Slovensko, použitím krátkodobého visa, které může obdržeti na hranicích, nejedná se již o turisty, nýbrž o lidi, kteří jedou navštívit své příbuzné, avšak nemají v úmyslu vydat peníze za hotely a restaurace.

Pro turisty ztratilo Československo svou přitažlivost, což je částečně oddůvodněno tím, že ještě před rokem bylo ČSSR jedinou zemí východního bloku, která uvolnila pohraniční formalitu turistům ze Západu, kdežto dnes mohou podniknout zájezdy mimo do ČSSR též do Maďarska, Rumunska, Jugoslávie a Polska (jen pro Rakušany), aniž by bylo zapotřebí dlouhých formalit.

Mimo toho se pozastavuje mnoho turistů nad tím, že jsou nuceni vyměnit na koruny tři dolary při nerealistickém kursu každý den, který chtějí zůstat v ČSSR a raději se zřeknou návštěvy této země. Přepočítací kurs pro turisty je stanoven 125 procent nad oficiálním kursem. Nabízené cesty na dovolenou do překrásných Vysokých Tater jsou drahé v porovnání k nabídkám cest ze Západu. Za plnou pensi požadují v hlavní sezóně v BBB hotely v Tatrách \$6.70 denně.

Poslední dobou je celní pro-

hlídka značně zosílená. Již na hranicích musí se proměnit valuty za předepsané nejnižší obnos na koruny za plnou dobu zamýšleného pobytu, který je též zapsán ve visu. Tento předpis nejen prodlužuje celní odbavování, ale váže též turisty ku dodržení ve visu zapsané doby pobytu, neb při dřívějším odjezdu nastávají nepříjemné těžkosti při převádění korun na cizí valuty. Za vystavení turistického visa požaduje československý konsulát v Bernu poplatek převyšující pět dolarů. Další okolnost, která odráží turistu jest, že návštěvník, jenž se neubytuje v hotelu, poněvadž chce bydlet u příbuzných neb přátel, se nemůže přihlásit na nejbližší policejní neb četnické stanici, ale je povinen dostavit se osobně ku tajné státní policii v okresním městě a dát se tam zaregistrovat. Všechna tato byrokratická opatření brzdí cizinecký ruch, ačkoli na druhé straně se úřady velmi snaží přilákat co nejvíce turistů. Tak ku př. velké hotely ve světových lázních jako ku př. v Pišťanech mají úplně mezinárodní formát a též personel je ochotný a nápomocný. Staví se též další moderní hotely v různých světových lázních.

Na mnoha místech schází zkušenost. Tak ku př. personál ve státním Čedoku v Bratislavě není vůbec školený a neví, jak má jednat s turisty ze Západu. V Pišťanech v hotelu Eden ignorovala maďarská kapela tři hodiny lázeňské hosty a vyhrávala výhradně jednomu hostu, který jim platil vino.

Všechny tyto zjevy by se daly lehe odstranit, neboť Československo má všechny předpoklady par excellence ku přilákání zahraničních hostů, nádherné krajiny, světoznámá zřídla, staré hrady atd. Jestli se však byrokratický koníček při jednání s turisty ze Západu dá zdolat, je to již ovšem jiná otázka.

y-a.

MĚSTO TORONTO

SBĚR POPELE A ODPADKŮ

Následkem toho, že pondělí 2. srpna, je veřejným svátkem, nebudou se v ten den po celém městě Torontě sbírat odpadky a popel.

Případá-li Váš pravidelný den sběru odpadků na pondělí, bude se sbírat v úterý.

V případě, že Váš pravidelný den sběru odpadků připadá na úterý, přijdou popeláři ve středu.

Neuprávejte kanalizační otvory zbytky trávy, smetím a odpadky. Dejte je do solidních nádob, aby byly odstraněny v den Vašeho pravidelného sběru.

H. F. ATYEO, P. Eng.
vedoucí úřadu ulic.

JDETE NA SVĚTOVOU VYSTAVU

Již během 1964 sezony jsem pronajímал pokoje ve svém rodném domě návštěvníkům Světové Výstavy. Dům jsem pro ten účel zvláště upravil. Na základě oznámk v krajském tisku přišlo ke mně mnoho krajanů, kteří byli spokojeni jak s ubytováním, tak s rozumnými cenami, které jsem žádal.

Letos, poslední rok výstavy, budu opět pronajímат pokoje ve svém domě, který jest položen v klidné residenční části Flushing blízko výstaviště. Nechte proto trávit svůj letošní pobyt v New Yorku u krajanů? Budete bydlet pohodlně v přátelském prostředí a za polovinu cen žádaných v hotelech a motelech v tomto okolí. Nebudete mít problém s parkováním a na výstavišti budete během několika minut.

Dotazy v češtině, slovenštině nebo angličtině odpovím obratem.

Píše na: Mr. Josef Bubník
29-14 163 Street
Flushing, N.Y. 11358
Telefon: Area Code 212
IN 1-0004

PLAMEN TISKNE ZAHRAĐNIČKA

LN č. 25 oznamují, že "černovné číslo Plamene zařadilo cyklus veršů Jana Zahradníčka." LN píší, že to je "podnětný čin. Ukazuje se tu, že opravdové básnické hodnoty, byť byly na čas dobou odsunuty a zasuty, neztrácejí na své ryzosti." - FEC

Zveme vás na procházku zelenými trávníky, květinovými zahradami a zalesněnými údolími v kterémkoliv z 15 parků města Toronto. Navštivte Riverdale Zoo, domov zvířat z celého světa. Zajedte si na pověstných převozních lodích na Toronto Island se vykoupat, slunít nebo se jen povyzrazit. Udělejte si z vašich oblíbených parků svůj "letní domov."

METROPOLITAN TORONTO
PARKS DEPARTMENT
Festival at Central Island.
Telefon: 487-5291

ZÁZNAMY:

VALNÉ SHROMÁŽDĚNÍ SVU

Valné shromáždění SVU. Jak již bylo oznámeno, bude se letošní valné shromáždění Společnosti pro vědy a umění konat v sobotu, 18. září na Chicagské universitě, Centre for Continuing Education (sál číslo 2-BC), 1307 East 60th Street. Začátek valného shromáždění byl stanoven na 8.30 ráno. Téhož dne odpoledne budou prosloveni čtyři odborní přednášky chicagských členů SVU. Večer bude v Mortonově vyšší škole umělecký večer, na jehož programu budou předvedeny skladby profesora Karla B. Jiráka a budou recitovány české a slovenské básně. Přesný program valného shromáždění, témata přednášek a podrobný program uměleckého večera budou oznámeny v zářijovém čísle ZPRÁV SVU, které vyjde vyjimečně v druhé polovině srpna. Účastníci valného shromáždění SVU, kteří budou potřebovat ubytování v Chicagu, necht se obrátit písemně co nejdříve na předsedu chicagské pracovní skupiny SVU, dr. Jana Mičku, 2408 Oak Park Avenue, Berwyn, Illinois.

PROF. WELLEK V EVROPE

Předseda SVU profesor René Wellek odjíždí na červenec a srpen do Evropy. Po dobu jeho nepřítomnosti bude funkci úřadujícího místopředsedy vykonávat profesor Josef Korbel z University of Denver v Koloradu.

VYDAVATELSKÁ KOMISE SVU USTAVENA

Předsednictvo SVU jmenovalo vydavatelskou komisi, jejímž předsedou je dr. Miloslav Rechcigl, Jr. (National Institutes of Health) a členy: profesor Henry Kučera (Brown University), dr. Jaroslav Němec (National Library of Medicine), dr. Jaroslav Polach (Resources for the Future) a profesor Peter A. Toma (University of Arizona). Dr. Zdenka Münzerová (Rockefeller Institute) byla jmenována knihovnicí a archivářkou SVU. Redaktorem nového anglického bulletinu SVU byl jmenován profesor Robert Bass (Brooklyn College).

SVU.

PROCK INSURANCE AGENCY

14 Conrad Avenue Toronto 4

Tel. 537-2631

AUTO - POŽAR - BONDY

Dopravní a všeobecné pojištění

Výhodnější a levnější podmínky

Auto - financování

VEŠKERÉ OPRAVY

cheaterfieldů a čalounářského

nábytku provede Vám

PAVEL ČERNÝ

ROZPOČTY ZDARMA

537-5592

PRAHA, VÍDEŇ,

BENÁTKY

POUZE \$439.00

AIR & OCEAN

TRAVEL CENTRE LTD.

1 ADELAIDE ST. E.,

(roh Yonge St.)

TORONTO

EM 3-8888 (4 linky)

KAREL BUZEK,

Notář.

EVROPSKÁ LÉKARNA

posílá

LEKY DO ČSSR

Rychlé a přesné dodání

HILARY'S DRUG STORE

344 BATHURST ST.

TORONTO

Tel.: EMpire 8-1059

Připravujete se na cestu kamkoliv, nebo plánujete pozvat své dráky z Československa?

LETADLEM MIAMI pouze \$154.00

" MEXICO " \$199.00

Zavolejte neb navštivte Mrs. L. VESELY

VESELY & GREBEN
TRAVEL AGENCY

360 Bathurst St.

Toronto 2B

Tel. EM. 3-4366

LIPICÁNI VERSUS KLADRUBÁCI

Přinesli jste přes časem v "Nášich Hlasích" zprávu, že Vídeňská jezdecká škola za vedení plukovníka Podhajského vystupovala také v torontských Maple Leaf dvoranech. Mezitím pluk. Podhajský odešel do výslužby a zprávu o tom přineslo mnoho evropských listů. Vídeňská škola se právem chlubit lipicány, které i v Československu chováme ve značné kvalitě už od první světové války v Topolčankách. Jejich početní stavy jsou dnes početně vyšší než před druhou světovou válkou a některé přebytky se čas od času prodávají veřejnosti. Na druhé straně koně starokladrubští jsou jejich vzdálení příbuzní po společných starošpanělských předcích a v minulosti i v současnosti čas od času je a bylo v Kladruzech použito lipických hřebců vedle arabů k osvětlení krve, k rozšíření krevní základny. Naopak zakladatelé lipických kmenů Maestoso a Favory byli hřebci kladrubského chovu. Jinak jsou rozdíly jen v kalibru a úspěšnosti. Kladrubák je vysloveně masivní kasoriér na rozdíl od lipicána, který slouží znamenitě jako tažný kůň v zápřehi lehké i hospodářské a tradičně od dob středověku je používán v úřadních účely vysoké školy. Kladrubáky jsme v Československu opatrovali vždy jako světový unikát, odkaz dávné minulosti, drahocenný národní majetek vytvářený a udržovaný po staletí českými lidmi v Kladruzech. I když původně pro jeden hlavní účel - španělské ceremonie a osobní voluturnám kdysi nepřátelských monarchů ve Vídni - sloužili kladrubští hřebci později hlavně zemědělství země.

Ve španělské škole vídeňské proslula jména českých lidí: Jan Meixner - Oberberlieter 1885 - 1916, Václav Zrůst - Oberberlieter 1902-1940, Bohuslav Polák - Reitmeister 1917-1942, rodák z Řečan nad Labem. I v současné době některá jména mladých jezdců Lauscha, Mikolka a jiných zní česky a jsou to skutečně jména krajanů ve Vídni. Samozřejmě Podhajský Alois potvrzuje jeho český původ, je synem českého strážmistra od rakouského dragounského pluku. To jaksí jen na okraj mých poznámek, ale jistě to krajan v Kanadě bude zajímat.

Pro Vaši další informaci byl rád uvedl na správnou míru to, že oldenburský hřebec není žádný pojem pro označení hřebce z Východních Prusů, je v tom i geografický rozpor. Jde o hřebce Trakehny. Pokud se tyto koně přes druhou světovou válku zachovali, je v jejich chovu pokračováno v jednom z nejmodernějších hřebců v oblasti donských kozáků. V zájmu objektivnosti musím říci, že správa Kirovského hřebce - jak se ústav dnes jmenuje - pokračuje v chovu trakehnů s velkou péčí a pietou k jejich staleté hodnotě. Měl jsem příležitost Kirovský hřebec před několika lety navštívit a vím také, že o něco později koupili tam českoslovenští chovatelé krásného hřebce čistě trakehnské krve Quonima, který je i dnes považován za jednoho z nejlepších hřebců této linie. Ještě minulý rok projeví o Quonima zájem chovatelé ze Západního Německa a dvě speciální komise hippologů si jej přijely prohlédnout.

Španělská vídeňská škola představuje staletou tradici, stejně jako chov lipických koní v Ev-

ropě. Jezdecké umění však tam není jen věcí ústního podání, ale je zakotveno v přesných pravidlech obsažených v dílech starých mistrů a až po naše dny platných. Nejvýznamnější klasické a autoři, již starým Xenfontem počínaje, byli: Pluvinel 1620, Newcastle 1675, Gueriniere 1751. Z moderního klasického ježdění olympijského byly vyřazeny skoky nad zemí: kapriola, leváda, balotáda, courbetta a j., které se však našťastí zachovaly právě ve vídeňské jezdecké škole. Při provádění těchto cviků ztrácí kůň klasičtí kadenci harmonického pohybu na všech čtyřech končetinách. Slovo původně o bojové prvky jezdeckého výcviku, kdy boj rytíře s rytířem měl charakter souboje. Podhajský jako moderní dresurní jezdec a účastník novodobých olympijských her přinesl do vídeňské školy také svůj vynikající organizační talent a schopnosti režiséra velkých představení. Jinak potvrdil čistotu klasiku svých předchůdců a velkých mistrů jezdeckého umění, tedy i jmenovaných Čechů. V Berlíně získal bronzovou medaili na koni Nero, zlatou vyhrál Němec Polay na koni Kronos, stříbrnou také Němec Gerhard na koni Absinth. Jako mladý důstojník byl Podhajský na stáži ve španělské škole, a to je další důkaz klasiky této školy.

Pokud se týče dnešní úrovně chovatelských ústavů v ČSSR, je vyšší než před válkou a Československo prodává koně do ciziny, hlavně do západní Evropy. Je třeba přiznat, že bylo v posledních dvou desetiletích dosaženo významných úspěchů v chovech ušlechtilých koní polo - i plnokrevných. V této souvislosti sluší uvést, že se v polovině května t.r. konaly na několika místech v ČSSR početné navštívené aukce sportovní koní pro zahraniční zájemce. Byli mezi nimi i chovatelé z Kanady. Prodávala se i spřežení lipická, kladrubská. Československé lipicány má dnes také na př. princ Bernard holandský a kladrubští bělouši běhají dnes nejen v Rusku, ale také v mnohých zemích v západní Evropě pro reprezentační a sportovní účely.

Dr. / vet. / P. V., Brusel.

DOPIS UPRCHLÍKA

"Zdravím Vás z uprchlického tábora Zirndorf v Západním Německu. Vaše noviny docházejí do tábora pravidelně a jdou z ruky do ruky. Od března t. r. sem přišlo dalších 26 uprchlíků. Jsou mezi nimi občané z Prahy, Pacova, Benešova, Jindřichova Hradce, Vysokého Mýta a Pardubic. Mezi nimi je lékař, veterinář, 2 inženýři, stavební technik, obchodník a pojišťovací inspektor.

Podarilo se mi s celou rodinou obdržet povolení od čs. úřadů na návštěvu v Německu, na 6 dní na svatbu bratrance. Konečně se mi povedlo to, na co jsem čekal 15 roků - zbavit se násilí na myšlenku lidí a všech ostatních neřestí, které komunisté páchají na základních právech člověka. Je samozřejmé, že hned po příjezdu do Německa jsem požádal o azyl a z těchto důvodů se nacházím s celou rodinou ve sběrném táboře pro uprchlíky v Zirndorfu. Poměry, které tu jsou, Vám nebudu vypisovat, protože - jak jsem informován architektem S. je dobře znáte z jeho dopisů.

Rozhodli jsme se s celou rodinou, že bychom se rádi odstěhovali do Kanady. Jednak proto, že

MĚSTO TORONTO

Vyhlášení

OBCANSKEHO SVÁTKU 1965

Výbor korporace města Toronta na své schůzi dne 25. května 1965 přijal tuto resoluci:

"Že pondělí, 2. srpna 1965, se prohlašuje za Občanský svátek pro běžný rok a že starosta města se pověřuje, aby vydal obvyklé veřejné vyhlášení v tom smyslu."

V souhlas s touto resolucí starosta města Philip G. Givens, Q. C., prohlásil pondělí 2. srpna 1965 za O B Č A N S K Ý S V Á T E K na běžný rok a vyzývá tímto všechny občany, aby se zachovali podle tohoto vyhlášení.

Radnice

Toronto, 5. července 1965

C. E. NORRIS

městský tajemník

GOD SAVE THE QUEEN

L. LUNSKÝ, OPTIK

Prohlídky očí

Zhotovení brýlí

Prvotřídní kvalita

Hovoříme česky

470 COLLEGE ST., TORONTO
WA 1-3924

Ak chcete koupit nebo prodat nehnuteľnosti v Torontě

obraťte se na

MICHAEL J. VLČKO,

Realtor

1 Sorauren Ave. pri Queen W.

Telefón 533-2288

VAROSLAV HUEBER

ADVOKÁT a NOTAR

347 BAY STREET

Suite 210

Toronto 1

Tels.: EMpire 8-5536 - 927-1196

v Evropě nechceme zůstat, jelikož válečná historie snad nikdy zde nepřestane, je to poměrně blízko ČSSR a hlavně proto, že Kanada je mladá země, která potřebuje odborné síly a jsme přesvědčeni, že v Kanadě budeme mít možnost dát dětem dobrou výchovu a vzdělání.

Je mi 40 roků, vystudoval jsem dálkově při práci vysokou školu pro obchod a ekonomii v Praze. Před tím jsem se vyučil řemeslu strojního zámečnictví a soustružnictví. V tomto řemesle bych také chtěl v Kanadě začít svoji existenci, protože si dovedu představit, že mně v Kanadě řeknete, že si můj dálkový diplom mohu dát nejvýš za rámeček, pověsit jej na zeď a dívat se na něj. Později bych se však přece chtěl národohospodářským otázkám v Kanadě věnovat.

Zatím moje znalosti angličtiny jsou velmi chabé a i moje rodina je na tom stejně. Moji manželce je 37 roků a je vyučena módičkou, s poměrně bohatou praxí, ale je ochotna pracovat v jakémkoliv oboru. Můj starší syn, kterému je 16 let, se učil strojnímu zámečnictví 1 rok, v čemž by dhtěl v Kanadě pokračovat. Mladší syn, kterému je 13 roků, chodí zatím do školy.

Rádi bychom se co nejrychleji dostali do Kanady a Vaše zmínka, že nám najdete ručitele v Batavě, nás velmi potěšila. Máme dojem, že kanadské zastupitelské úřady neradi přijímají žádosti Čechoslováků o vystěhování do Kanady, nevíme, z jakých důvodů. Záruka by určitě naší rodině pomohla a zkrátila dobu čekání.

UVědomuji si, že Vás do určité vydávám v nebezpečí zklamání člověka, ale věřte, že nebudete zklamáni, protože máme zájem začít nový život s budoucností pro naše děti a toto lze docílit jen pilnou a poctivou prací.

S pozdravem:

Jiří D.

8502 Zirndorf

Rothenburgerstrasse 29

Záp. Německo."

VYROKY

Secretary of State Dean Rusk:

"...Let us be clear about what is involved today in South-East Asia. We are not involved with empty phrases or conceptions which ride upon the clouds. We are talking about the vital national interests of the United States in the peace of the Pacific. We are talking about the appetite for aggression - an appetite which grows upon feeding, and which is proclaimed to be insatiable. We are talking about the safety of nations with whom we are allied - and the integrity of the American commitment to join in meeting attack..."

TYRŠŮV DŮM V PRAZE

Přesně před 40ti lety Československá obec sokolská slavnostně otevřela Tyršův dům v Praze.

Povzme si v krátkosti, kde tento sokolský dům stojí, kdo býval jeho majitelem a uživatelem a kolik bylo zapláceno za dům a jeho úpravy.

V Praze na Malé Straně, v místě, kde končí Újezd a začíná Karmelitská ulice, stál od nepaměti rozsáhlý dům, zvaný Michnův palác. Majitelé a uživatelé paláce se měnili a až do konce I. světové války palác užívala rakouská vojenská správa. Měla tam několik rot p.p.l. 102 a také zbrojnice, takže palác dostal jméno "Zeughaus" čili Zbrojnice. Vedení Sokola se zabývalo po dobu mnoha let myšlenkou vybudovat vlastní sokolský domov. K realizaci této myšlenky došlo však až za několik let po I. světové válce, kdy Československá Obec Sokolská koupila od Pražské obce dům čp. 450/III na Újezdě, Michnův palác, za rovné 3 miliony korun.

Koupě paláce byla výhodná, neboť stál takřka uprostřed města, měl 100 místností, několik velkých sálů a velká nádvoří o výměře 14.92 čtverečných metrů, hodi se za letní cvičiště. Dům po posledním uživateli byl ve velmi desolátním stavu a Sokolská obec byla nucena vkusně a účelně přetvořit vnitřek i zevnějšek, kterážto úprava si vyžádala 22 milionu korun. Tyto peníze byly získány z výtežku VII. Sletu ve výši 3 milionů korun, dále jednoty věnované 2 miliony, z loterie byl zisk 21.4 milionu, ze soukromých darů půl milionu, stát daroval subvenci 1 milion a zbytek byl uhazen půjčkou od peněžních ústavů v částce 3 miliony korun, které měly být splaceny z výtežku VIII. Sletu v roce 1926.

K slavnostnímu otevření došlo dne 25. května 1925 a to za účasti presidenta T.G. Masaryka, vlády, obou sněmoven, cizích vlád, Sokola Jihošlovanského, lužického a polského a gymnastů z Francie. Slavnost byla zahájena impozantním průvodem, jehož se zúčastnilo 15 tisíc Sokolů. Na nádvoří byly pak slavnostní projevy významných účastníků, načež dům dostal zaslužený název: "Nový dům a hrad Československé Obce Sokolské".

U příležitosti VIII. Sletu byl na prvním nádvoří odhalen dne 27. června 1926 první Tyršův pomník v Praze, dílo akademického socháře Ladislava Šalouna.

J.BERGER.